

V

NGỰ LÂM QUÂN CỦA NHÀ VUA VÀ VỆ SĨ CỦA TỂ TƯỚNG

*D*Actanhăng chẳng quen ai ở Pari. Chàng đành đi đến chỗ hẹn với Atôx, không mang theo người làm chứng, quyết định tự bằng lòng với những người làm chứng mà đối thủ sẽ lựa chọn. Và chẳng, chàng có ý định rõ ràng là ngỏ lời xin lỗi thích đáng người lính ngự lâm trung thực, nhưng không tỏ ra yếu đuối, sợ rằng có thể xảy ra từ trận quyết đấu này điều đáng tiếc thường xảy ra trong những sự việc loại đó, khi mà một người trẻ khỏe đấu với địch thủ bị thương và suy nhược: nếu thua anh sẽ làm nổi bật thêm chiến công của đối phương, nếu thắng anh sẽ mang tiếng là tiểu nhân đánh người dưới ngựa.

Ngoài ra, hoặc giả chúng tôi đã trình bày không đúng tính cách con người hay kiểm chuyện phiêu lưu của chúng ta, hoặc giả bạn đọc có thể nhận thấy d'Actanhăng không phải là một người tầm thường. Cho nên vừa tự nhắc nhở rằng cái chết của mình là không tránh khỏi, chàng vẫn cam chịu chết một cách êm ái như một kẻ khác kém can trường và kém mực thước hơn chàng sẽ làm vào ở địa vị ấy. Chàng suy nghĩ về các tính cách khác nhau của những người sẽ đấu với chàng và bắt đầu nhìn thấy rõ hơn tình thế của mình. Chàng hy vọng những lời xin lỗi chân thành dành cho Atôx, sẽ được làm một người bạn của anh ta mà cái đáng đại lãnh chúa và vẻ mặt khắc khổ khiến chàng rất thích. Chàng hý hửng làm cho Poctôx lo sợ bằng câu chuyện ly kỳ về tấm da đeo guom vì nếu bị giết chàng có thể sẽ kể cho mọi người nghe, câu chuyện khéo đưa đẩy chắc sẽ có tác dụng khiến Poctôx trở thành trò cười cho thiên hạ. Cuối cùng, về cái tay Aramix tâm ngấm tâm ngấm, chàng chẳng sợ lắm, và giả thử chàng còn đến được với hắn thì chàng sẽ đảm nhiệm cho hắn về châu Diêm vương nhanh gọn, hoặc ít ra như Xêda (*) đã dặn làm với binh lính của Pompê, chém vào mặt để cho đi tong vĩnh viễn cái mã đẹp trai mà hắn lấy làm kiêu hãnh đến thế.

Sau hết d'Actanhăng có cái tính cả quyết không chuyển mà những lời khuyên nhủ của người cha đã đặt vào trái tim chàng, thực chất của những lời khuyên đó là: "Đừng có chịu

(*) Juyn Xêda (101 -44 trước CN) là một nhà độc tài nổi tiếng của Rôma. một tướng giỏi đã từng chiến thắng và chinh phục nhiều nước, nhiều dân tộc. Cùng với Pompê và Craxuyx lập ra Tam hùng chế, sau làm tổng tài duy nhất. Sau khi đánh bại Pompê và đưa Cléôpat lên làm nữ hoàng Ai Cập, Xêda trở về Rôma và cai trị như một vị hoàng đế. Về sau bị ám sát ở ngay trong một cuộc họp Thượng viện.

nhịn ai cái gì, ngoài đức vua, quan tể tướng và Ngài đờ Trêvin". Chàng bèn chạy hay đúng hơn là bay đến phía tu viện Cacmo-dêsôxê, hoặc đúng hơn Đêô (*) như thời đó người ta thường gọi, một loại nhà không cửa sổ, có những đồng cỏ cần cỗi viên bọc chung quanh, nơi thường dùng cho những người rất vội vã gặp nhau.

Khi d'Actanhăng đến gần mảnh đất hoang trải ra dưới chân tu viện ấy thì Atôx mới đợi có năm phút và chuông điểm mười hai giờ. Vậy là ông ta đứng gờ giấc như Xamariten(**) và nhà thần học thuộc phái hoài nghi khát khe nhất về những cuộc quyết đấu cũng không còn nói vào đâu được.

Vết thương vẫn còn đau dữ dội mặc dầu mới được nhà giải phẫu của Ngài đờ Trêvin băng bó lại, Atôx ngồi trên một phiến đá và đợi đối thủ với một thái độ thanh thản và một vẻ đường hoàng không lúc nào xa rời chàng. Trông thấy d'Actanhăng, chàng đứng dậy và lễ phép đi vài bước đến gặp. Về phần mình, d'Actanhăng tiếp cận đối thủ bằng cách ngả mũ ra tay và lông mũ lết tới đất.

- Thưa ông, Atôx nói, tôi đã báo cho hai người bạn làm chứng cuộc đấu cho tôi, song họ chưa đến. Tôi ngạc nhiên thấy họ chậm trễ, đó không phải là thói quen của họ.

- Còn tôi, thưa ông, tôi không có người làm chứng. Vì rằng tôi mới đến Pari hôm qua, tôi chưa quen biết ai ngoài Ngài đờ Trêvin, người mà cha tôi đã có vinh dự là bạn bè, cha tôi đã giới thiệu tôi với ông ấy.

Atôx suy nghĩ một lát rồi hỏi:

(*) Tu viện những thầy tu đi chân đất.

(**) Nhà thờ Xamariten có đồng hồ lớn có chuông báo giờ, bên bờ sông Xen.

- Ông chỉ quen có Ngài đờ Trêvin?

- Vâng, tôi chỉ biết có mình Ngài ấy.

- A, ra thế, nhưng mà, Atôx nói tiếp nửa với mình nửa với d'Actanhăng; à ra thế, nhưng mà nếu tôi giết ông thì hóa ra tôi có vẻ là một tên ăn hiếp trẻ con.

d'Actanhăng đáp lại với một cái chào không thiếu kiêu hãnh:

- Đừng nói quá đi ông. Đừng nói quá bởi vì ông đã cho tôi cái vinh dự là ông tuốt kiếm ra đấu với tôi khi một vết thương hằn đang làm ông khó chịu.

- Phải nói là khó chịu lắm, và ông đã làm tôi một cú đấm người; nhưng tôi sẽ dùng tay trái, đó là thói quen của tôi trong những trường hợp như thế này. Ông chớ nghĩ là tôi chấp ông, vì tôi chơi thành thạo cả hai tay, và thậm chí sẽ bất lợi cho ông đấy: một người chơi tay trái sẽ rất phiền cho kẻ nào không được dự phòng trước. Tôi tiếc là đã không cho ông biết sớm về trường hợp này.

- Thưa ông, d'Actanhăng vừa nói vừa nghiêng mình lần nữa, tôi hết sức biết ơn sự lịch thiệp của ông.

- Ông làm tôi bối rối, Atôx đáp với phong độ nhà quý tộc của chàng, thôi chúng ta hãy nói chuyện khác trừ phi điều đó làm phiền lòng ông... Ái chà! Mẹ kiếp! Ông làm tôi đau quá! Cái vai nóng rẫy lên.

- Nếu ông cho phép. d'Actanhăng rụt rè nói.

- Gì thế ông?

- Tôi có một môn thuốc cao kỳ diệu chữa vết thương, một môn thuốc cao của mẹ tôi cho và tôi đã dùng thử...

- Vậy thì sao?

- Vậy thì tôi tin chắc rằng không đầy ba hôm thuốc cao này sẽ chữa lành cho ông và sau ba ngày, khi ông khỏi, thưa ông, tôi vẫn sẽ có vinh dự lớn được hầu tiếp ông.

d'Actanhăng nói mấy lời đó với một vẻ giản dị làm tăng thêm phong độ hào hoa của chàng mà chẳng hề làm phương hại đến lòng quả cảm của chàng chút nào.

- Chao ôi, thưa ông, Atôx nói, đây là một lời đề xuất khiến tôi mát lòng mát dạ dù tôi không chấp nhận, nhưng từ cách xa một dặm nó đã toát ra hơi hương nhà quý tộc, chính các vị hiệp sĩ thời Saclomanhơ (*) đã nói và làm như vậy, và mọi hiệp sĩ cần phải tìm cách noi theo. Tiếc thay chúng ta không còn ở thời đại đó nữa. Chúng ta đang ở thời Hồng Y giáo chủ, và trong ba ngày tới, bí mật dù có giữ kín mấy đi nữa, tôi chắc rằng người ta sẽ biết chúng ta phải đấu với nhau và họ sẽ chống lại cuộc đấu ấy. A, mà sao mấy anh chàng la cà ấy không đến nhỉ!

- Nếu ông có vội, d'Actanhăng nói với Atôx, vẫn cái vẻ giản dị lúc này chàng đề nghị hoãn cuộc đấu lại ba ngày; nếu ông có vội và thấy muốn thanh toán tôi ngay lập tức thì xin ông hãy tự nhiên, chớ có quẩn ngại.

- Lại thêm một lời nói hay, Atôx nói và gật đầu một cách phong nhã với d'Actanhăng; nó không phải của một người không có đầu óc, và chắc chắn là của một con người nghĩa hiệp. Nay ông ạ, tôi thích những người thể chất như ông, và tôi thấy nếu như chúng ta không người nọ giết người kia thì sau này tôi sẽ rất vui lòng được làm bạn với ông. Chúng ta hãy đợi các ông bạn kia, tôi không vội, và như vậy nghiêm túc hơn. A, có lẽ một người kia rồi.

(*) Saclomanhơ tức Saclo đệ nhất (742 - 814), hoàng đế nước Pháp. Thường được gọi là đại đế Saclomanhơ.

Quả thật ở đầu phố Vôgira bắt đầu xuất hiện ông hộ pháp Pooctôx.

- Sao! Đ'Actanhăng kêu lên, người làm chứng thứ nhất của ông là Pooctôx à?

- Phải, điều đó trái ý ông chẳng?

- Không, không hề tí nào.

- Và đây là người thứ hai.

Đ'Actanhăng quay lại phía Atôx trở và nhận ra Aramix.

- Sao! Đ'Actanhăng kêu lên, giọng kinh ngạc hơn lần trước; người làm chứng thứ hai của ông là Aramix à?

- Không còn nghi ngờ! Ông há không biết rằng thiên hạ không bao giờ không thấy chúng tôi có người này mà thiếu người kia sao, và trong ngũ lâm quân cũng như trong vệ sĩ đoàn, người ta gọi chúng tôi là Atôx, Pooctôx và Aramix, hoặc ba người không thể tách rời nhau. Dù sao ông từ Đắc hoặc từ Pô...

- Từ Tacbo, đ'Actanhăng ngắt lời.

- Ông có quyền không biết chi tiết ấy.

- Quả thật, đ'Actanhăng nói, các ông được mệnh danh rất xác đáng, và câu chuyện ly kỳ của tôi nếu như nó gây được một tiếng vang nào thì ít ra nó cũng chứng tỏ rằng sự đoàn kết của các ông không phải dựa trên những sự tương phản.

Trong khi đó, Pooctôx đã lại gần, gơ tay chào Atôx, rồi quay lại phía đ'Actanhăng chàng đứng ngậy ra sừng sốt.

Cũng nên nói rằng chàng ta đã thay tấm dải đeo guom và bỏ chiếc áo choàng.

- O, ơ, chàng nói, thế này là thế nào?

- Tôi đấu với ông đây, Atôx trở đ'Actanhăng vừa chào Pooctôx theo kiểu đó.

- Thì tôi, tôi cũng đấu với ông ấy, Pooctôx nói.

- Nhưng đến một giờ kia, đ'Actanhăng đáp.

- Và tôi nữa, tôi cũng đấu với ông ấy, Aramix nói khi chàng vừa tới bãi đất.

- Nhưng đến hai giờ kia, đ'Actanhăng vẫn bình tĩnh nói.

Aramix hỏi:

- Nhưng này Atôx, cậu đấu vì chuyện gì?

- Quả tình tôi không rõ lắm nữa, ông ta làm đau vai tôi. Còn cậu, Pooctôx?

- Quả tình tôi đấu bởi vì tôi đấu, Pooctôx đỏ mặt trả lời.

Chẳng hề bỏ sót một điều gì, Atôx nhìn thấy một nụ cười tinh tế lướt trên miệng chàng Gaxcông, chàng thanh niên nói:

- Chúng tôi đã cãi nhau về chuyện ăn mặc.

- Thế còn cậu, Aramix? Atôx hỏi.

- Tôi, tôi đấu vì lý do thần học, Aramix vừa đáp vừa ra hiệu yêu cầu đ'Actanhăng giữ kín nguyên nhân cuộc đấu.

Atôx lại nhìn thấy một nụ cười thứ hai trên môi đ'Actanhăng. Chàng hỏi:

- Thật à?

- Phải, chàng Gaxcông đáp, về một điểm của thánh Ôguyxtanh mà chúng tôi không đồng ý với nhau.

- Dứt khoát đây là một người sáng trí. Atôx lắm bầm.

Đ'Actanhăng nói:

- Bây giờ các ông đã tập hợp lại, xin các ông cho phép tôi được ngỏ lời xin lỗi với các ông.

Nghe tiếng xin lỗi, trán Atôx sa sầm lại, một nụ cười ngạo nghễ lướt trên môi Pooctôx và Aramix đáp lại bằng một cái lắc đầu.

- Thưa các ông, các ông không hiểu tôi rồi, d'Actanhăng vừa nói vừa ngẩng đầu lên -lúc ấy một tia nắng rớt trên mặt chàng làm cho những đường nét thanh tú và táo bạo rực vàng lên -tôi xin lỗi trong trường hợp tôi không thể trả món nợ với cả ba ông, vì rằng ông Atôx có quyền giết chết tôi trước tiên, điều đó tước đi cái khoản nợ tôi chịu ông mất khá nhiều giá trị của nó, thưa ông Pooctôx, và điều đó khiến cho khoản nợ của ông hầu như không còn gì, ông Aramix ạ. Và bây giờ tôi xin nhắc lại, xin các ông thứ lỗi cho tôi, nhưng chỉ về việc đó thôi đấy, và hãy thủ thế!

Dứt lời, bằng một cử chỉ ngang tàng nhất có thể thấy, d'Actanhăng tuốt kiếm.

Máu đã bốc lên đầu d'Actanhăng và trong lúc này chàng có thể rút gươm chống lại tất cả ngự lâm quân của vương quốc, như chàng vừa làm để chống lại Atôx, Pooctôx và Aramix.

Lúc ấy là mười hai giờ mười lăm, Mặt trời ở giữa đỉnh đầu và bãi chọn làm vũ đài cho trận quyết đấu phơi rã dưới trời nắng như đổ lửa.

Atôx vừa tuốt kiếm theo vừa nói:

- Trời nóng quá; tuy nhiên tôi không muốn bỏ áo chèn ra bởi vì vừa nãy tôi còn cảm thấy vết thương chảy máu và tôi e rằng sẽ làm phiền ông khi để ông trông thấy máu không phải tự tay ông trích ra từ người tôi.

- Đúng đấy ông ạ, d'Actanhăng nói, và dù máu do kẻ khác hay do tôi làm đổ ra, tôi cũng xin cam đoan rằng tôi lấy làm tiếc phải nhìn thấy máu của một người quý tộc trung hậu đến thế, tôi sẽ mặc áo chèn để dấu như ông.

- Này, này, Pooctôx nói, xin đủ những lời chúc tụng như vậy, và hãy nhớ cho rằng chúng tôi đang chờ tới lượt mình.

- Pooctôx, Aramix ngắt lời; hãy nói cho riêng cậu thôi, Pooctôx ạ, khi cậu cần phải nói những điều khiếm nhã như vậy. Về phần tôi, tôi thấy những điều các ông này nói với nhau là nói rất hay và hoàn toàn xứng đáng với hai nhà quý tộc.

- Xin mời ông, Atôx nói và đứng thủ thế.

- Tôi chờ lệnh ông, d'Actanhăng nói và so gươm.

Nhưng hai thanh kiếm vừa mới vang lên khi chạm vào nhau thì một tốp vệ sĩ của Các hạ do đồn Juytxắc chỉ huy hiện ra ở góc tu viện.

- Vệ sĩ của tể tướng! Pooctôx và Aramix đồng thanh kêu lên. Hãy tra gươm vào vỏ! Các ông, hãy tra gươm vào vỏ!

Nhưng quá muộn rồi, Hai đấu thủ đã bị nom thấy ở một tư thế không cho phép hoài nghi về ý định của họ nữa.

- Bớ này! Juytxắc kêu to, vừa tiến về phía họ và vừa ra hiệu cho các người của y tiến theo. Bớ này ngự lâm quân, các người đánh nhau ở đây à? Thế các sắc lệnh các người bỏ đi đâu?

- Các ông thật là hào hiệp đấy, các ông vệ sĩ ạ, Atôx nói đầy hận thù vì Juytxắc là một trong những kẻ tấn công ngày hôm kia. Nếu như chúng tôi thấy các ông đánh nhau, tôi xin đảm bảo với các ông là chúng tôi không ngăn cản

dâu. Hãy để mặc chúng tôi làm và các ông sẽ được mua vui mà chẳng mất công sức gì.

- Nay các ông, Juytxắc nói, tôi rất lấy làm tiếc phải tuyên bố với các ông rằng điều đó là không thể được. Bốn phận của chúng tôi là trên hết. Yêu cầu các ông tra kiếm vào vỏ và đi theo chúng tôi.

Aramix nói nhái Juytxắc:

- Thưa các ông, chúng tôi rất lấy làm vui lòng tuân theo lời tao nhã của các ông nếu như điều đó tùy thuộc ở chúng tôi; song khốn nỗi điều đó không thể được, Ngài đờ Trêvin đã cấm chúng tôi điều đó. Vậy thì các ông hãy đi đường các ông, như thế thì hay hơn.

Câu giễu cợt ấy khiến Juytxắc phát khùng. Y nói:

- Chúng tôi sẽ tấn công các anh nếu các anh không tuân lệnh.

Atôx nói nhỏ:

- Họ năm người mà ta chỉ có ba, chúng ta sẽ lại thua mất và chúng ta thà chết ở đây thôi, vì rằng tôi tuyên bố là sẽ không lại ra mặt trước người chỉ huy với tư cách thất trận.

Atôx, Pooctôx và Aramix lập tức đứng sát lại gần nhau trong khi Juytxắc dàn quân của y.

Chỉ một khoảnh khắc ấy đủ để d'Actanhăng tự quyết định: đó là một trong những biến cố định đoạt cuộc đời của một con người, đó là sự lựa chọn phải làm giữa nhà vua và quan tể tướng; đã lựa chọn rồi thì phải kiên trì mãi. Đánh nhau nghĩa là bất tuân luật pháp, nghĩa là mất đầu như chơi, nghĩa là dùng một cái biến mình thành kẻ thù của một vị tể tướng quyền thế còn hơn cả nhà vua; đó là điều mà

chàng thanh niên đã hé nhìn thấy, và ta nói ra điều đó để khen ngợi chàng, chàng không một phút giây do dự. Quay lại phía Atôx và bạn bè của anh, chàng nói:

- Các ông ạ, tôi xin phép thưa lại vài điều về những lời của các ông. Các ông bảo rằng các ông chỉ có ba người, nhưng đối với tôi hình như chúng ta có bốn cơ đấy.

- Nhưng ông không phải là người của chúng tôi. Pooctôx nói.

- Đúng đấy, d'Actanhăng đáp, tôi không có bộ quân phục, nhưng tôi có tâm hồn. Trái tim tôi là ngựa lâm quân, tôi cảm thấy rất rõ và điều đó lôi cuốn tôi.

- Cậu thiếu niên hãy tránh xa ra, Juytxắc la lên, chắc y đã đoán được ý định của d'Actanhăng qua cử chỉ và nét mặt của chàng -Cậu có thể rút lui, chúng tôi đồng ý. Hãy giữ lấy tính mạng của cậu; đi mau lên.

d'Actanhăng không nhúc nhích.

- Hiển nhiên là một người đáng quý, Atôx vừa nói vừa siết chặt tay chàng thanh niên.

- Nay, ta phải làm sao đây, Pooctôx và Aramix nói.

- Ông thật đầy lòng hào hiệp, Atôx bảo d'Actanhăng.

Song ba người nghĩ đến tuổi còn non trẻ của d'Actanhăng và lo ngại chàng thiếu kinh nghiệm. Atôx tiếp tục:

- Chúng ta chỉ có ba mà một đã bị thương, cộng thêm một cậu nhỏ, nhưng người ta sẽ cứ nói rằng chúng ta những bốn người.

- Ở phải đấy, nhưng mà rút lui thì sao? Pooctôx nói.

- Khó đấy. Atôx bảo.

d'Actanhăng hiểu nỗi phân vân của họ, chàng nói:

- Các ông hãy thử sức tôi xem, và tôi xin lấy danh dự thế rằng sẽ chẳng đi khỏi đây nếu chúng ta bị đánh bại.

- Thế tên ông là gì, ông bạn can trường? Atôx hỏi.

- Thưa ông, d'Actanhăng.

- Vậy thì Atôx, Poctôx, Aramix và d'Actanhăng tiến lên! Atôx hô to.

- O này! Thế các ông có chịu quyết định dứt khoát đi không? Juytxắc kêu lên lần thứ ba.

- Quyết định rồi, các ông ạ! Atôx đáp.

- Thế các ông quyết định như thế nào? Juytxắc hỏi.

- Chúng tôi sắp được hân hạnh tấn công các ông. Aramix trả lời, một tay ngả mũ, một tay tuốt kiếm.

- A! Các ông kháng cự phỏng! Juytxắc quát to.

- Mẹ kiếp! Điều ấy làm ông ngạc nhiên à?

Rồi chín chiến binh nhảy xổ vào nhau, hung cuồng tấn công nhau không loại bỏ một đấu pháp nào.

Atôx đánh với một tên Cahuyxắc nào đó, sủng thần của quan tể tướng; Poctôx với Bicara, và Aramix đương đầu với hai đấu thủ.

Còn d'Actanhăng xông vào đấu với chính Juytxắc.

Tim của chàng thanh niên Gaxcôn đập đến vỡ lồng ngực, không phải vì sợ hãi, nhờ trời, chàng không thấy sợ một chút nào mà là ganh đua; chàng chiến đấu như một mãnh hổ cuồng điên, vòng đến chục lần quanh địch thủ, thay đổi đến vài ba chục bận thế võ và chỗ đứng. Juytxắc, như lúc bấy giờ người ta đồn, thêm đấu kiếm và rất lão luyện; song le y vất vả vô cùng để chống lại một địch thủ nhanh như sóc, nhậy như con chơi chơi, luôn luôn rời bỏ các quy

tắc đã học, cùng một lúc đánh tứ tung ngũ hoành, đã thế lại tránh đỡ như một người hết mực trân trọng sinh mạng của mình.

Cuối cùng cuộc chiến đấu ấy đã làm cho Juytxắc sốt ruột. Tức khí vì bị bại bởi một kẻ mà y coi như con nít, y nóng máu lên và bắt đầu phạm lầm lỗi. Bù vào chỗ thiếu thực tiễn, d'Actanhăng có một lý thuyết sâu xa, lại càng thêm nhanh nhẹn. Muốn dứt điểm, Juytxắc giở miếng xoạc dài một chân về phía trước và đâm một nhát khủng khiếp vào địch thủ, nhưng d'Actanhăng gạt phắt ngay lên và trong lúc Juytxắc lấy lại thế đứng thì chàng truồn như một con rắn dưới lưỡi kiếm của y và đâm một nhát suốt qua người y. Juytxắc đổ vật xuống như một đồng thệ.

Rồi d'Actanhăng đưa mắt lo âu nhìn nhanh chiến trường.

Aramix đã giết một trong hai địch thủ; nhưng tên kia đang ép mạnh chàng. Tuy nhiên Aramix vẫn ở trong tình thế tốt và còn chống cự được.

Bicara và Poctôx vừa ăn miếng trả miếng nhau xong. Poctôx bị một nhát xuyên cánh tay còn Bicara bị xuyên qua đùi; nhưng chẳng vết thương nào nặng cả, họ chỉ càn đấu hăng hơn.

Atôx lại bị thương bởi Cahuyxắc, tái nhợt đi trông thấy, nhưng không lùi một bước; chàng chỉ thay tay cầm kiếm và đấu bằng tay trái.

Theo luật đấu kiếm hồi ấy, d'Actanhăng có thể đến cứu một người nào đó; trong khi đưa mắt tìm đồng đội nào cần giúp sức, chàng bắt gặp một cái liếc nhìn của Atôx. Cái liếc nhìn ấy hùng hồn cao độ. Atôx thà chết còn hơn kêu cứu; nhưng chàng có thể nhìn và bằng cái nhìn yêu cầu một sự

giúp đỡ. Đoán biết vậy, d'Actanhăng nhảy một bước kinh khủng xuống cạnh sườn Cahuyxác và hét lên:

- Có tôi đây, ông vệ sĩ, tôi giết ông!

Cahuyxác quay lại vừa đúng lúc. Từ nãy Atôx còn đứng vững được chỉ là nhờ tinh thần dũng cảm tốt độ, bây giờ ngã khuỵu một đầu gối xuống.

- Mẹ kiếp, Atôx la lên bảo d'Actanhăng. Đừng giết hấn anh bạn trẻ ạ, tôi van anh; tôi có một chuyện cũ cần kết thúc với hấn. khi nào tôi bình phục và khoẻ. Tước vũ khí nó thôi. Khóa kiếm nó lại. Thế đấy! Tốt! Tốt lắm!

Atôx thốt lên mấy thán từ đó khi thanh kiếm của Cahuyxác văng ra cách xa hấn hai chục bước. D'Actanhăng và Cahuyxác cùng vọt theo, kẻ toan giành lại, người muốn đoạt lấy; nhưng d'Actanhăng mau lẹ hơn, đến trước và giẫm chân lên.

Cahuyxác chạy lại chỗ tên vệ sĩ bị Aramix giết, chiếm lấy kiếm của nó và quay lại định đấu với d'Actanhăng, nhưng giữa chừng hấn gặp Atôx. Trong phút chốc nghỉ ngơi do d'Actanhăng tạo cho, Atôx đã hồi sức và sợ rằng d'Actanhăng giết mất kẻ thù của mình, chàng muốn chiến đấu tiếp.

D'Actanhăng hiểu rằng sẽ làm phật lòng Atôx nếu không để anh ta làm. Quả nhiên vài giây sau, Cahuyxác ngã vật ra, cổ họng bị một nhát kiếm đâm suốt.

Cùng lúc ấy, Aramix ấn lưỡi kiếm vào ngực địch thủ đã bị quật ngã và buộc hấn xin tha.

Còn lại Poctôx và Bicara, Poctôx nói huênh hoang đủ điều, nào hỏi Bicara xem chừng mấy giờ rồi, nào chúc mừng hấn về cái đại đội mà anh hấn vừa mới được chỉ huy trong trung đoàn Nava, nhưng giấu cợt mãi chàng cũng chẳng giành

lấy được chút thắng lợi nào; Bicara là một trong những con người thép, chỉ có thù chết mà thôi.

Tuy nhiên sớm muộn cũng phải kết thúc. Đội tuần tra có thể ập đến và bắt tất cả mọi người đánh nhau dù bị thương hay không, dù theo nhà vua hay theo giáo chủ. Atôx, Aramix và d'Actanhăng vây chặt lấy Bicara và gọi hấn phải đầu hàng. Mặc dầu một mình chống lại tất cả và với một vết thương xuyên đùi, Bacara vẫn muốn cầm cự; Nhưng Cahuyxác chống khuỵu tay nhồm dậy kêu hấn đầu hàng. Bicara là một người Gaxcôg như d'Actanhăng, hấn giả điên và chỉ cười trừ, và giữa hai miếng đỡ, có thì giờ lấy mũi kiếm trở xuống một chỗ dưới đất, hấn nói nhay một câu xướng trong kinh thánh:

- Tại đây, Bicara sẽ thác một mình trong số những kẻ cùng đi với hấn.

- Nhưng họ bốn người chơi một mình cậu; chấm dứt đi thôi, tôi ra lệnh cho cậu.

- A! Nếu cậu ra lệnh thì lại là chuyện khác, Bicara nói, vì cậu là đội trưởng, tôi phải tuân theo.

Và nhảy một cái lùi lại đằng sau, hấn tì thanh kiếm lên đầu gối bẻ gãy ra để khỏi phải nộp, ném mảnh gãy qua tường nhà tu và khoanh tay huýt sáo một điệu ca ngợi giáo chủ.

Lòng dũng cảm bao giờ cũng được kính trọng dù là ở kẻ thù. Các lính ngự lâm giờ kiếm chào Bicara rồi tra kiếm vào bao. D'Actanhăng cũng làm như vậy rồi nhờ Bicara đối thủ duy nhất còn đứng vững giúp sức, chàng khiêng Juyxác, Cahuyxác và một địch thủ của Aramix chỉ bị thương vào dưới cổng tu viện. Tên thứ tư đã bị chết như đã nói. Sau đó họ khua chuông và mang theo bốn thanh kiếm trong số năm

thanh kiếm của đối phương, vui như điên họ đi tới dinh Ngài đờ Trêvin.

Người ta thấy họ khoác tay nhau, giăng ngang hết lòng đường và ghé sát mỗi lính ngự lâm họ gặp, đến nỗi cuối cùng trở thành một cuộc diễu hành thắng trận. Trái tim d'Actanhăng bơi ngụp trong niềm say sưa, chàng đi giữa Atôx và Poocôx, triu mến ôm chặt họ. Chàng nói với những người bạn mới khi bước qua cổng dinh Ngài đờ Trêvin:

- Tôi chưa phải là ngự lâm quân, thì ít ra tôi cũng đã được nhận làm tập sự rồi đây, phải không?

VI

ĐỨC VUA LU-I THỨ MƯỜI BA

Vụ ấy làm dư luận rất xôn xao. Ngài đờ Trêvin âm thầm mừng ngự lâm quân của mình và thì thầm khen ngợi họ; nhưng vì không thể chậm trễ lên đức vua. Ngài đờ Trêvin vội vã vào cung điện Luvrơ. Lúc ấy đã muộn quá, nhà vua đã đóng cửa ngai với giáo chủ, và người ta đã nói với Ngài đờ Trêvin rằng đức vua đang làm việc không thể tiếp ai trong lúc này. Buổi tối, Ngài đờ Trêvin đến chỗ vua đánh bạc. Nhà vua được bạc và vì rất hà tiện Hoàng thượng rất hồ hởi, vui vẻ; cho nên nhận ra Trêvin từ rất xa, Ngài đã nói:

- Lại đây vị chỉ huy, lại đây để nhận lời quả trách của ta; khanh có biết rằng Các hạ đã khiêu nại với ta về ngự lâm quân của khanh ấy và Ngài bị xúc động mạnh

đến nỗi tối nay Ngài bị ốm. Ấy đấy! Mà bọn ngự lâm quân của khanh thật là những lũ thiên lôi quỷ sứ, những kẻ đáng treo cổ!

Ngài đỡ Trêvin thoát nhìn đã thấy ngay sự việc sắp xoay chuyển như thế nào bèn trả lời:

- Tàu Hoàng thượng, hoàn toàn trái lại; đó là những con người rất tốt, lành như những con cừu non và chỉ có một nguyện vọng, thần xin bảo đảm: đó là thanh kiếm của họ chỉ ra khỏi vỏ để phụng sự Hoàng thượng mà thôi. Nhưng biết làm thế nào, bọn vệ sĩ của quan tể tướng không ngừng tìm cách gây sự với họ, và vì chính ngay danh dự của đội ngự lâm quân, những bọn trai trẻ đáng thương kia đã buộc phải tự vệ.

- Hãy nghe đây, Ngài đỡ Trêvin! Nhà vua nói, hãy nghe đây! Khanh nói về ngự lâm quân của khanh cứ như là về một cộng đồng những kẻ tu hành ấy! Vị chỉ huy ạ, thật tình ta muốn thu hồi bản chiếu sắc phong chức chỉ huy của khanh để ban cho cô đỡ Sémorôn mà ta đã hứa cho cai quản một tu viện. Nhưng khanh chớ có nghĩ rằng ta tin ở lời của khanh như vậy đâu. Thiên hạ gọi ta là Lu-i Công minh, và lát nữa, đỡ Trêvin, lát nữa chúng ta sẽ thấy.

- Tàu Hoàng thượng, chính vì tin ở sự công minh đó mà hạ thần kiên nhẫn và bình tĩnh chờ đợi hảo ý của Hoàng thượng.

- Vậy thì khanh hãy đợi, ta sẽ chẳng để khanh đợi lâu đâu.

Quả nhiên vận may đã chuyển vận và do nhà vua vừa thua vào cái khoản Ngài vừa được bạc, Ngài chẳng nề hà tìm một lý do để làm - chúng tôi xin phép dùng cái thuật

ngữ của nghề cờ bạc mà chúng tôi xin thú thật là không hiểu xuất xứ - để làm kiểu Sáclomanho (*). Sau một lát, nhà vua bèn đứng dậy, nhét vào túi đồng tiền để trước mặt phần lớn do được bạc, rồi phán:

- La Viovin, hãy vào thay chỗ ta nào: ta phải bàn với Ngài đỡ Trêvin một việc quan trọng. À, ta có tám mươi đồng Lu-i trên chiếu, hãy đặt món tiền bằng thế để những người thua không phàn nàn gì. Sự công minh trước hết.

Rồi quay lại phía Ngài đỡ Trêvin và cùng đi với Ngài đến bên cửa sổ, nhà vua tiếp tục nói:

- O này, có phải khanh nói rằng chính những vệ sĩ của Các hạ tối cao đã gây sự với lính ngự lâm phải không?

- Vâng, như mọi lần khác.

- Nhưng sự việc xảy ra thế nào? Vì rằng vị chỉ huy thân mến ạ, khanh biết đấy, một vị quan tòa phải nghe cả hai bên.

- Ôi, lạy Chúa, việc xảy ra một cách đơn giản nhất và tự nhiên nhất. Ba người trong số lính ưu tú nhất của thần mà Hoàng thượng đã biết tên và nhiều lần Người đã biết đến lòng trung thành của họ, và thần xin khẳng định với đức vua rằng họ phụng sự Người hết lòng; thần xin tâu là ba người trong số lính ưu tú nhất của thần: các ông Atôx, Poctôx và Aramix có một cuộc vui chơi với một cậu thiếu niên người Gaxcônho mà thần đã giới thiệu với họ từ buổi sáng. Cuộc vui sẽ diễn ra ở Xanh-Giecmann thì phải hò hẹn và gặp nhau ở Cécmo-Đêô thì bị các ông Juytxắc, Cahuyxắc, Bicara cùng hai vệ sĩ khác đến quấy rối. Đám này chẳng

(1) Kiểu đánh bạc ăn non chuẩn sớm.

kéo đến đây đông thế làm gì nếu như không có ý xấu chống lại các sắc lệnh.

- À, à! Khanh làm ta nghĩ đến điều đó, nhà vua nói, chắc hẳn họ đến để đánh lẫn nhau.

- Thần không cáo buộc họ mà xin để Hoàng thượng minh xét xem năm người mang vũ khí đến một nơi hoang vắng như xung quanh tu viện Cacom thì có thể sẽ làm những chuyện gì ạ.

- Phải, Trêvin, khanh nói có lý.

- Vậy nên khi trông thấy những lính ngự lâm của thần, họ đã thay đổi ý kiến và họ quên mối thù riêng tư để lo mối thù cơ binh; bởi vì Hoàng thượng chẳng lạ gì ngự lâm quân thuộc về đức vua và chỉ riêng về đức vua, là những kẻ thù tự nhiên của vệ sĩ đoàn thuộc về quan tể tướng.

- Phải, Trêvin, phải đấy, và hãy tin ở ta, thật là đáng buồn khi thấy hai phe phái như vậy ở nước Pháp, hai nguyên thủ ở vương vị; nhưng tất cả những cái đó rồi sẽ hết Trêvin ạ, tất cả những cái đó rồi sẽ hết. Khanh nói rằng những vệ sĩ đã gây sự với lính ngự lâm phải không?

- Thần xin nói rằng có thể mọi chuyện đã diễn ra như thế đó, nhưng thần không thể thốt, thua bệ hạ. Bệ hạ thừa hiểu là sự thật là khó nhận ra biết là chừng nào, và trừ phi được trời phú cho cái lương năng kỳ diệu để khiến cho được mệnh danh là Lu-i Công minh...

- Mà khanh nói có lý đấy, Trêvin; nhưng đâu có phải chỉ có lính ngự lâm của khanh, còn có một đứa nhỏ với họ nữa chứ?

- Tâu bệ hạ, đúng đấy, và một người bị thương thành thử chỉ có ba lính ngự lâm của đức vua mà một đã bị thương

và một cậu bé, không những đương đầu với năm người loại sừng sỏ nhất của quan tể tướng mà còn quật ngã xuống đất bốn.

- Thế thì là một chiến thắng rồi còn gì! Nhà vua mặt mày rạng rỡ kêu lên. Một chiến thắng hoàn toàn!

- Thưa vâng! Cũng hoàn toàn như chiến thắng cầu Xê.

- Có bốn người mà một đã bị thương và một cậu bé, đúng thế không?

- Một cậu bé mới xuyết xoát tuổi thanh niên mà xử sự tuyệt vời trong trường hợp đó, khiến hạ thần dám mạo muội tiến cử lên Hoàng thượng.

- Tên hắn là gì?

- Thưa, d'Actanhăng. Đó là con của một trong những người bạn lâu năm nhất của thần; con của một người xưa kia đã theo đức tiên vương có thanh danh chói lọi làm cuộc chiến tranh du kích.

- Khanh nói rằng cậu trẻ tuổi ấy đã xử sự đúng đắn à? Hãy kể lại ta nghe câu chuyện ra sao, Trêvin, khanh biết rằng ta thích những chuyện chiến tranh và chiến đấu.

Và vua Lu-i XIII vừa tỳ tay lên háng vừa kiêu hãnh vênh bộ ria lên.

- Tâu Hoàng thượng, Trêvin kể, như hạ thần đã nói, d'Actanhăng hầu như là còn một cậu bé và do chưa có vinh dự làm lính ngự lâm, cậu ta mặc áo thị dân; những vệ sĩ của quan tể tướng nhận thấy cậu ta còn ít tuổi, hơn nữa không phải người của cơ binh nên đã mời cậu ta rút lui trước khi họ công kích.

- Vậy thì Trêvin, khanh thấy đấy, nhà vua ngắt lời, chính là họ đã tiến công.

- Đúng thế, tàu bè hạ, như vậy không còn hồ nghi gì nữa họ bèn ra lệnh cho cậu ta rút lui nhưng cậu ta trả lời rằng cậu ta là lính ngự lâm ở trong tâm và hết lòng hết dạ với Hoàng thượng, vì vậy cậu ta đã ở lại với các ngự lâm quân.

- Thật là một chàng trai can trường! Nhà vua lắm bầm.

- Quả nhiên cậu ta ở lại với họ, và Hoàng thượng có được ở cậu ta một người bảo vệ thật kiên cường, chính cậu ta đã cho Juytxắc một nhát kiếm khảm khiến quan tể tướng tức điên lên.

- Chính hấn đã đánh bị thương Juytxắc? Nhà vua kêu lên, hấn một đứa bé con! Trêvin, chuyện này không thể có được.

- Tàu Hoàng thượng, thần đâu dám nói sai!

- Juytxắc là một trong những tay kiếm giỏi nhất vương quốc!

- Thế đấy! Tàu Hoàng thượng, hấn đã tìm được sự phụ của hấn.

- Ta muốn xem mặt chàng thanh niên, ta muốn gặp và nếu có thể làm được gì thì, này! Chúng ta sẽ liệu sau.

- Khi nào Hoàng thượng hạ cố tiếp anh ta?

- Trưa ngày mai, Trêvin à.

- Thần sẽ dẫn một mình hấn đến?

- Không, hãy dẫn cả bốn người cùng đến. Ta muốn cảm ơn bọn họ một thể; những người tận tụy hiếm hoi Trêvin ạ, và phải thưởng cho lòng tận tụy.

- Tàu Hoàng thượng, buổi trưa chúng thần sẽ có mặt ở cung Luvro.

- A này, đi lối cầu thang xép ấy nhá, Trêvin, lối cầu thang xép. Không cần thiết để giáo chủ biết...

- Thừa vâng.

- Này Trêvin, Khanh hiểu rằng một sắc lệnh vẫn cứ là một sắc lệnh; rốt cuộc là cấm đánh nhau mà.

- Nhưng tàu Hoàng thượng cuộc gặp gỡ đó ra ngoài mọi điều kiện thông thường của một cuộc quyết đấu, đó là một cuộc xô xát, và chúng có là năm vệ sĩ của giáo chủ chống lại ba lính ngự lâm của thần và cậu d'Actanhăng.

- Đúng, nhà vua nói; nhưng thầy kệ, Trêvin à, vẫn cứ đến bằng cầu thang xép.

Trêvin mỉm cười. Nhưng đối với Ngài, đạt tới chỗ làm cho ông vua bé con chống lại ông thầy của mình cũng đã là nhiều rồi, Ngài cung kính chào nhà vua và được sự ưng thuận của nhà vua, Ngài cáo lui.

Ngày tối hôm đó, ba chàng ngự lâm được thông báo về vinh dự ban cho họ. Do biết nhà vua từ lâu rồi, họ không quá phấn khích; nhưng d'Actanhăng với trí tưởng tượng Gaxcông của mình, nhìn thấy ở đó vận may sắp đến và suốt đêm mơ những giấc mơ vàng. Cho đến mới tám giờ sáng, chàng đã có mặt ở nhà Atôx.

d'Actanhăng thấy anh lính ngự lâm đã quần áo chỉnh tề và sắp đi ra. Vì cuộc hẹn ở cung vua ấn định vào buổi trưa, Atôx, Poctôx và Aramix dự định sáng đó đi chơi cầu ném ở sân chơi gần tàu ngựa vườn Luyxenbua. Atôx mời d'Actanhăng cùng đi, và mặc dù chẳng biết tí gì về trò chơi mà chàng chưa hề chơi bao giờ, nhưng vì biết dùng thì giờ làm gì từ non chín giờ cho đến giữa trưa, chàng vẫn nhận lời.

Hai chàng ngự lâm quân kia đã đến trước và đang chơi dao với nhau. Atôx vốn rất thạo về mọi môn rèn luyện thân thể, cùng với đ'Actanhăng đứng về phía đối diện và thách thức họ. Nhưng mới thử động tác đầu tiên và chơi bằng tay trái, chàng hiểu rằng vết thương còn quá mới mẻ không cho phép chàng làm một cuộc tập dượt như vậy. Đ'Actanhăng đành đứng một mình và do chàng tuyên bố mình quá đối vụng về không thể chơi một ván theo đúng quy tắc, người ta tiếp tục ném cầu cho nhau mà không tính điểm. Song một quả cầu do bàn tay Hecquyn (*) của Poctôx ném bay sát sạt mặt đ'Actanhăng đến nỗi chàng nghĩ rằng nếu nó không trệch ra ngoài mà giáng trúng vào giữa mặt thì chắc chắn sẽ lỡ cuộc báii yết, vì dứt khoát không còn khả năng trình diện trước đức vua. Mà theo trí tưởng tượng Gaxcôg của mình, tất cả tương lai của chàng phụ thuộc vào cuộc yết kiến đó; chàng bèn lễ phép chào Poctôx và Aramix, tuyên bố rằng sẽ chỉ chơi khi nào đủ sức đương đầu với họ, rồi quay ra ngồi gần dây chằng và ở trong hành lang.

Rủi thay cho đ'Actanhăng, trong số khán giả có một tên vệ sĩ của Các hạ, tên này vẫn còn tức tối về cuộc bại trận của đồng đội mới xảy ra có ngày hôm trước, rắp tâm lấy vớ lấy cơ hội đầu tiên để phục thù. Hắn cho rằng cơ hội ấy đã đến và nói với người bên cạnh:

- Cái cậu trẻ tuổi kia sợ một quả cầu cũng chẳng đáng ngạc nhiên, chắc hẳn hắn ta là một lính ngự lâm tập sự.

Đ'Actanhăng quay phắt lại tựa như bị rần rần, và chăm chăm nhìn tên vệ sĩ mới dùng lời vô lễ đó.

(*) Hecquyn: vị thần nổi tiếng về sức mạnh trong thần thoại Hy Lạp.

- Chui cha! Tên này vừa nói vừa vắn vể ria mép một cách xác xược; ông nhỏ ơi, cứ việc nhìn tó, bao lâu tùy thích. Tó đã nói cái điều tó thích ra rồi.

Đ'Actanhăng đáp lại khe khẽ:

- Và do cái điều ông nói đã quá rõ ràng khỏi cần giải thích, tôi yêu cầu ông hãy đi theo tôi.

- Thế bao giờ? Tên vệ sĩ vẫn hỏi với cái giọng giễu cợt.

- Ngay lập tức, mời ông.

- Nhưng chắc hẳn ông biết tôi là ai chứ?

- Hoàn toàn không biết, và tôi cũng không hề băn khoăn về điều đó.

- Thế thì ông lầm hoàn toàn rồi, vì rằng nếu biết tên tôi có lẽ ông sẽ ít vội vã hơn.

- Vậy tên ông là gì?

- Becnaju sẵn sàng hầu ông.

- Thế thì ông Becnaju, đ'Actanhăng thản nhiên trả lời, tôi sẽ đợi ông ở ngoài cổng.

- Thì đi, tôi xin theo ông.

- Xin ông chớ quá vội vã, không nên để người ta thấy chúng ta ra; ông biết rằng sẽ có quá nhiều kẻ gây phiền hà cho cái việc chúng ta sắp làm đấy.

- Được, tên vệ sĩ ngạc nhiên vì tên của hắn chẳng gây tác dụng gì hơn với người trẻ tuổi.

Quả thật, cái tên Becnaju được tất cả mọi người biết đến, trừ đ'Actanhăng, bởi vì đó là một cái tên luôn luôn xuất hiện trong các cuộc đánh nhau hàng ngày mà mọi sắc lệnh của nhà vua và quan tể tướng chẳng thể nào dẹp nổi.

Poocôx và Aramix đang quá mải chơi cầu và Atôx thì chú ý xem họ nên không trông thấy đồng đội trẻ của họ đi ra. Đ'Actanhăng, như đã nói với tên vệ sĩ của Các hạ, dùng chân ở trước cổng; một lát sau đến lượt tên này ra. Do không có thì giờ để mải vì buổi tiếp kiến của nhà vua ấn định vào buổi trưa, đ'Actanhăng nhìn quanh và thấy đường phố vắng vẻ, chàng nói với địch thủ:

- Quả tình ông rất may mắn là chỉ có chuyện với một kẻ tập sự ngự lâm quân, mặc dầu ông tên là Becnaju; nhưng hãy yên tâm, tôi sẽ hết sức cố gắng. Hãy đề phòng!

Kẻ mà đ'Actanhăng thách thức như thế nói:

- Nhưng tôi thấy chọn chỗ này không hay lắm; tốt hơn là đến sau tu viện Xanh-Giecmnanh hoặc trong Prê-ô-Cléc.

- Điều ông nói thật là đầy ý nghĩa, đ'Actanhăng đáp; khốn nỗi tôi có ít thì giờ vì có cuộc hẹn vào đúng buổi trưa. Vậy xin ông hãy đề phòng, hãy đề phòng đi.

Becnaju chẳng phải người phải nhắc lại đến hai ba lần lời mời mọc như vậy. Cùng lúc ấy thanh kiếm của hắn lóe lên trong tay và hắn nhảy xổ vào địch thủ mà hắn hy vọng là dễ nạt nộ vì thấy còn non trẻ quá.

Nhưng đ'Actanhăng đã làm cuộc tập sự hôm qua và, vừa mới hoàn toàn chiến thắng, lòng đầy kiêu hãnh vì ân sủng sắp đến, đ'Actanhăng không lùi một bước. Cho nên hai lưỡi kiếm giao nhau đến tận sát đốc và, vì đ'Actanhăng vẫn đứng nguyên tại chỗ, chính đối thủ của chàng phải lùi lại một bước. Trong độc tác ấy, lưỡi kiếm của Becnaju đã loạng choạng, đ'Actanhăng liền chớp ngay lấy cơ hội, gỡ kiếm ra, xông lên đâm trúng vai địch thủ. Rồi đ'Actanhăng đến lượt mình lùi lại một bước và nâng kiếm lên. Nhưng Becnaju kêu là không hề gì, rồi mù quáng nhào người ra để đâm thì

chính hắn lại tự lao mình vào lưỡi kiếm của đ'Actanhăng. Tuy nhiên, do hắn chưa ngã và chưa nhận thua nhưng mà lại lùi về phía dinh ông đồ Trêmui, ở đó hắn có người nhà làm cho ông ta, bản thân của đ'Actanhăng cũng không biết rõ là vết thương thứ hai của địch thủ rất nặng nên vẫn dón dập công kích hắn và chắc chắn sắp kết liễu hắn bằng một nhát kiếm thứ ba thì, bỗng tiếng ồn ào nổi lên từ ngoài phố lan đến tận chỗ chơi cầu, hai người bạn của tên vệ sĩ nghe thấy tên vệ sĩ trao đổi mấy câu với đ'Actanhăng rồi sau đó đi ra, đã vội vã kiếm trong tay chạy ra khỏi sân chơi và nhảy bổ vào người chiến thắng. Nhưng tức thời, Atôx, Poocôx và Aramix cũng xuất hiện và buộc hai tên vệ sĩ tấn công người bạn trẻ của họ phải quay lại. Lúc ấy Becnaju ngã xuống, và do chỉ có hai người chống lại bốn, bọn vệ sĩ kêu lên: "Dinh ông Trêmui, cứu chúng tôi với" Nghe tiếng kêu tất cả mọi người trong dinh lao vào bốn chàng, đến lượt mình bốn chàng cũng kêu: "Ngự lâm quân đâu, đến cứu chúng tôi!"

Tiếng kêu đó thường được hưởng ứng bởi lẽ người ta biết rằng ngự lâm quân là kẻ thù của Các hạ, và người ta yêu mến họ và căm ghét kẻ thù. Cho nên các thị vệ của các đại đội ngoài những đại đội thuộc về Quận công Đồ như Aramix đặt tên, thường đứng về phía ngự lâm quân trong những loại xô xát ấy. Có ba thị vệ của đại đội ông đồ Etxa đi qua thì hai người đến chi viện cho bốn chàng, trong khi người kia chạy đến dinh Ngài đồ Trêvin và kêu lên: "Đến cứu chúng tôi, ngự lâm quân, đến cứu chúng tôi!". Như thường lệ, dinh Ngài đồ Trêvin đầy những lính của binh giáp đó, họ chạy vội đến chi viện cho đồng đội; cuộc hỗn chiến trở nên rộng khắp, nhưng sức mạnh thuộc về ngự lâm quân: những giáo sĩ và gia nhân của ông đồ La Trêmui rút

vào trong dinh và họ đã đóng cửa khá kịp thời để ngăn chặn địch quân tràn vào đồng thời với họ. Còn kẻ bị thương thì đã được mang vào tù đầu như đã nói, ở tình trạng rất xấu.

Sự náo động lên đến cực điểm trong đám ngự lâm quân và đồng minh của họ; và người ta đã bàn bạc xem có nên đốt cháy nhà ông đồ La Trêmui không để trừng phạt thái độ hỗn xược của bọn gia nhân đã dám chống lại ngự lâm quân. Kiến nghị đã được đưa ra và hoan nghênh nhiệt liệt thì may sao đồng đội nhớ đến buổi tiếp kiến và do họ tiếc là không có mặt mình trong một cái trò hay như thế, họ đã làm cho mọi người lắng dịu lại được. Người ta đành chỉ ném mấy tảng đá lát đường vào cánh cửa, nhưng cánh cửa vẫn vững, thế là họ nản; vả lại những người được coi là chủ mưu việc đó đã rời nhóm được một lát rồi và đang đi về phía dinh Ngài đồ Trêvin, Ngài đang chờ đợi họ và đã biết cuộc ẩu đả này.

Ngài nói:

- Mau lên, đến cung điện Luvro, không chậm trễ một phút nào và cố yết kiến đức vua trước khi Ngài được quan tể tướng thông báo; chúng ta sẽ tâu lên Ngài việc này như là một sự tiếp diễn của ngày hôm qua và hai việc sẽ được cứu xét cùng với nhau.

Ngài đồ Trêvin có bốn chàng trai đi kèm, tiến về phía cung Luvro; nhưng trước sự ngạc nhiên lớn của Ngài chỉ huy, người ta báo cho Ngài biết rằng đức vua đi săn đuổi nai ở rừng Xanh-Giecmann. Ngài đồ Trêvin bắt người ta nhắc lại cho mình nghe hai lần cái tin đó và mỗi lần những người cùng đi với Ngài lại trông thấy mặt Ngài sa sầm lại. Ngài hỏi:

- Hoàng thượng có dự định cuộc đi săn này ngày hôm qua không?

- Bẩm đại nhân không, quan nội hầu đáp, đó là quan chủ lập sáng nay đến báo với Ngài ngự rằng đêm qua người ta đã dụ được một con nai theo ý muốn của Ngài. Lúc đầu Ngài trả lời không đi, nhưng rồi không cưỡng nổi cái thú đi săn kiểu này, sau bữa ăn trưa Ngài đã ra đi.

- Thế đức vua có gặp quan tể tướng không? Ngài đồ Trêvin hỏi.

- Có thể có, quan nội hầu đáp, vì rằng sáng nay tôi trông thấy ngựa thắt vào xe của Các hạ, tôi có hỏi Ngài xem đi đâu và được trả lời: đi Xanh-Giecmann.

- Chúng ta bị phông tay trên rồi! Ngài đồ Trêvin nói. Nay các anh, tôi sẽ đến gặp đức vua tối nay; nhưng còn các anh, tôi khuyên các anh chớ có liều lĩnh tới.

Ý kiến thật chí lý, và nhất là của một người quá hiểu biết nhà vua đưa ra, cho nên bốn chàng thanh niên chẳng dám chống lại. Ngài đồ Trêvin bèn bảo họ ai về nhà nấy và đợi tin tức của Ngài.

Về tới dinh, Ngài đồ Trêvin nghĩ phải tranh thủ thời gian thưa kiện trước. Ngài phái một tên hầu tới dinh Ngài đồ La Trêmui với một bức thư trong đó khẩn cầu ông này đưa ra khỏi nhà mình tên vệ sĩ của giáo chủ và khiển trách gia nhân đã cả gan chống lại ngự lâm quân. Nhưng ông đồ La Trêmui đã được người coi ngựa là bà con của Becjanu báo trước nên trả lời rằng chính ông mới cần khiêu nại vì ngự lâm quân đã đánh gia nhân ông và định đốt dinh ông. Cuộc tranh cãi giữa hai vị đại thần ấy có thể kéo dài, mỗi người tất nhiên khu khu giữ lấy ý mình, Ngài đồ Trêvin

bèn nghĩ ra một kế nhằm chấm dứt mọi chuyện: đó là đích thân Ngài đến gặp ông đồ La Trêmui.

Hai quan đại thần chào nhau lễ phép, vì nếu hai người không thân nhau, họ vẫn kính nể nhau. Cả hai đều là người chính trực và trọng danh dự, và do ông đồ La Trêmui là tín đồ tôn giáo và ít khi gặp vua, chẳng theo phe phái nào, nói chung ông chẳng mang một thiên kiến nào trong quan hệ xã hội của mình. Tuy nhiên, lần này sự tiếp đón của ông, mặc dầu lễ phép, đã tỏ ra lạnh nhạt hơn thường lệ.

- Thưa Ngài, Ngài đồ Trêvin nói, tôi cho rằng chúng ta có chuyện than phiền lẫn nhau và tôi đích thân đến đây để mong chúng ta làm sáng tỏ vụ này.

- Tôi xin sẵn sàng, ông đồ La Trêmui đáp, nhưng tôi xin nói trước để Ngài biết rằng tôi đã được thông báo đầy đủ, và mọi sai lầm là ở phía ngự lâm quân của Ngài.

- Ngài là người công minh chính đại có tiếng, Ngài đồ Trêvin nói, nên tôi chắc rằng Ngài sẽ chấp thuận điều mà tôi sắp kiến nghị.

- Mời Ngài, tôi xin lắng nghe.

- Chẳng hay ông Becnaju bà con người coi ngựa của Ngài hiện nay tình trạng như thế nào?

- Trầm trọng lắm, thưa Ngài. Ngoài nhát kiếm đâm vào vai không phải là không nguy hiểm, ông ta còn bị một nhát khác xuyên qua phổi thành thử thầy thuốc nói những điều đáng lo ngại.

- Song người bị thương có còn tỉnh không?

- Nói được nhưng khó khăn.

- Thế thì thưa Ngài, chúng ta sẽ đến bên ông ta, khuynh ông ta nhân danh Chúa mà ông ta có thể sắp về châu, hãy

nói rõ sự thật. Tôi sẽ để ông ta tự phán xét hành động của mình và ông ta nói sao tôi tin như vậy.

Ông đồ La Trêmui suy nghĩ một lát, rồi khó mà đưa ra một kiến nghị phải lẽ hơn, ông chấp nhận.

Cả hai người đi xuống phòng kẻ bị thương. Anh chàng này thấy hai vị quan đại thần sang trọng đến thăm mình, gượng ngồi dậy trên giường, nhưng do yếu quá lại kiệt lực vì cố gắng vừa rồi, lại ngã xuống gần như bất tỉnh.

Ông đồ La Trêmui đến gần và hẩn người các thứ muối làm cho hẩn hồi tỉnh. Lúc ấy Ngài đồ Trêvin không muốn mang tiếng tác động đến tinh thần người ốm nên mời ông đồ La Trêmui tự mình hỏi hẩn ta.

Điều Ngài đồ Trêvin dự kiến đã diễn ra. Đặt giữa cái sống và cái chết như Becnaju, hẩn không hề có ý nghĩ giấu giếm sự thật; sự việc ra sao hẩn kể lại đúng như vậy cho hai vị đại thần nghe.

Ngài đồ Trêvin chỉ mong có thể; Ngài chúc Becnaju hồi phục nhanh chóng và từ tạ ông đồ La Trêmui, trở về dinh và báo ngay cho bốn người bạn trẻ rằng Ngài đang chờ họ đến ăn bữa chiều.

Ngài đồ Trêvin tiếp đãi toán người tử tế, và lại đều là người chống giáo chủ. Người ta thừa hiểu rằng câu chuyện trong suốt bữa ăn đã xoay quanh hai trận thất bại mà bọn vệ sĩ của Các hạ vừa mới được nếm. Do d'Actanhăng là con người hùng trong hai ngày đó, cho nên Atôx, Poctôx và Aramix trút cho chàng tất cả những lời chúc tụng, không chỉ như những bạn thân mà còn như những người đã từng luôn luôn được hưởng những dịp như vậy, nay đến lượt mình nhường lại cho chàng.

Vào khoảng sáu giờ, Ngài đờ T'rêvin báo rằng Ngài đã định đến cung Luvro, nhưng vì giờ vua ban cho cuộc báii yết đã qua, đáng lẽ xin vào cung bằng lối cầu thang xép, Ngài cùng bốn chàng thanh niên ngồi chờ ở tiền sảnh. Đức vua đi sẵn chưa về. Các chàng trai đứng lẫn vào đám quần thần, đợi chừng nửa giờ thì tất cả cánh cửa mở tung và người ta hô báo là Hoàng thượng đến.

Nghe tiếng hô báo ấy, d'Actanhăng cảm thấy rung mình đến tận xương tủy. Giây phút sắp tiếp theo chắc hẳn sẽ quyết định cuộc đời chàng từ nay về sau. Cho nên mắt chàng lo âu nhìn chăm chăm vào cánh cửa mà nhà vua sẽ đi vào.

Vua Lu-i XIII xuất hiện, đi đầu tiên; Ngài vận quần áo đi sẵn còn đầy bụi. Thoạt nhìn, d'Actanhăng đoán chừng nhà vua đang nổi giận.

Tâm tính ấy thường lộ rất rõ ra ngoài mặt Hoàng thượng, vẫn không ngăn được các quần thần xếp hàng dọc lối đi của Ngài: trong các tiền sảnh của nhà vua, họ thà bị nhìn thấy bằng con mắt giận dữ còn hơn là chẳng được nhìn thấy mấy may. Vậy nên ba chàng ngự lâm không chần chừ gì hết, tiến lên một bước, trong khi đó d'Actanhăng trái lại đứng núp ở sau họ; nhưng mặc dầu nhà vua biết rõ từng người Atôx, Poocôx và Aramix, Ngài đi qua trước mặt họ mà chẳng hề nói năng gì với họ tựa hồ như chưa từng bao giờ thấy họ. Còn Ngài đờ T'rêvin, khi gặp cặp mắt của nhà vua dừng lại nhìn Ngài giây lát, Ngài chịu đựng cái nhìn ấy một cách rất kiên nghị đến nỗi chính nhà vua phải quay đi; sau đó Hoàng thượng lầu nhầu trở về nội thất.

- Cơ mầu lần này không êm rồi, Atôx mỉm cười nói, và lần này cánh mình chưa được tặng thưởng huân chương đâu.

- Đợi đây mười phút, Ngài đờ T'rêvin bảo, và nếu sau mười phút không thấy tôi ra, các anh trở về dinh tôi, bởi vì các anh có đợi lâu hơn cũng chẳng ích gì.

Bốn chàng thanh niên đợi mười phút, mười lăm phút, hai mươi phút; và chẳng thấy Ngài đờ T'rêvin trở lại, họ đi ra rất lo lắng vì chuyện gì sắp xảy tới.

Ngài đờ T'rêvin mạnh bạo bước vào cung vua và thấy Hoàng thượng rất dỗi bực bội đang ngồi trên một chiếc ghế bành và đập chiếc roi vào đôi ủng, điều ấy vẫn không ngăn Ngài đến vấn an sức khỏe nhà vua với vẻ lạnh lùng nhất.

- Tôi lăm khanh ạ, tôi lăm, nhà vua đáp, ta đang buồn phiền đây.

Quả thật đó là căn bệnh tệ hại nhất của vua Lu-i XIII, Ngài thường tóm lấy một người trong đám cận thần, kéo ra cửa sổ và bảo: Khanh này, chúng ta hãy cùng buồn phiền với nhau đi!

Ngài đờ T'rêvin hỏi:

- Chết nỗi! Hoàng thượng buồn bực ư! Cuộc đi săn hôm nay đã chẳng có gì vui sao?

- Vui thú gì! Chẳng có gì vui cho ta cả; ta chẳng biết con mồi đã mất tâm hay lữ chó không còn mũi nữa. Bọn ta đuổi một con nai mười nhánh gạc, rượt theo nó sáu tiếng đồng hồ và khi sắp tóm được, khi Xanh-Ximông đã đưa tù và lên miệng để thổi báo hiệu con vật sẵn bị cùng đường, thì crắc, tất cả bầy chó bị đánh lạc hướng, đổ xô theo một con hươu non khác. Rồi đây ta cũng buộc phải từ bỏ lối săn đuổi như đã từ bỏ lối săn bay thôi! Ôi! Ta là một ông vua khốn khổ, Ngài đờ T'rêvin ạ! ta chỉ còn mỗi con chim ung săn thì nó đã chết hôm kia mất rồi.

- Quả vậy, tàu bệ hạ, thần hiểu nỗi thất vọng của Hoàng thượng; và điều bất hạnh ấy là lớn: nhưng hình như Hoàng thượng còn vô số chim ó, chim cắt, chim diều khác...

- Nhưng chẳng có một người nào huấn luyện chúng, những người dạy chim săn bỏ đi cả, chỉ có còn ta biết nghệ thuật săn bằng chó mà thôi. Sau ta, mọi thứ sẽ là hết, và người ta sẽ đi săn bằng bẫy, bằng cạm, bằng sập... Nếu như ta còn có thì giờ để đào tạo một lũ học trò! Khốn nỗi quan tể tướng cứ ở đấy, chẳng để ta yên được chút nào; tối ngày cứ bàn với ta hết chuyện Tây Ban Nha đến chuyện nước Anh! Chà Trêvin này, nhân nói về quan tể tướng, ta có chuyện không hài lòng về khanh đó.

Ngài dờ Trêvin chỉ đợi nhà vua quay về vấn đề đó. Ngài biết nhà vua từ lâu rồi. Ngài hiểu rằng những điều than thở kia chỉ là sự giáo dẫu, một cách kích thích để tự làm cho mình mạnh bạo lên, và hiểu rằng đâu là cái chỗ nhà vua muốn đi tới và rốt cuộc đã tới được.

Ngài dờ Trêvin giả bộ làm vẻ rất kinh ngạc.

- Nhưng chẳng hay thần vô phúc thế nào mà làm phiền lòng Hoàng thượng?

- Thế khanh đã làm chức trách của mình như vậy sao? Nhà vua tiếp tục, không đi thẳng vào câu hỏi, có phải ta cử khanh chỉ huy ngự lâm quân của ta để làm như vậy ư? Để bọn này đi sát hại một người; làm náo động cả một khu phố và định đốt cháy kinh thành mà khanh chẳng có một lời ngăn cản ư? Nhưng, nhà vua nói tiếp, có lẽ ta vội vàng trách cứ khanh, có lẽ những kẻ gây rối loạn đang ngồi tù và khanh đến tàu với ta rằng khanh đã nghiêm trị bọn chúng.

Ngài dờ Trêvin bình tĩnh trả lời:

- Tàu Hoàng thượng, trái lại hạ thần đến để xin người nghiêm trị.

- Nhưng nghiêm trị ai mới được chứ? Nhà vua kêu lên.

- Tàu, những bọn vu khống. Ngài dờ Trêvin đáp.

- Chà! Lại thế nữa ư! Hay là khanh sẽ nói với ta rằng ba tên ngự lâm trời đánh Atôx, Poctôx và Aramix và cái thằng nhãi ở Bêac của khanh đã không hề nhảy xổ như một lũ điên cuồng và cái gã Becnaju tội nghiệp và đã chẳng hành hạ hấn như thế nào đến nỗi vào giờ này có lẽ hấn đang về châu Diêm vương! Hay là rồi khanh lại bảo rằng sau đó bọn họ không bao vây dinh công tước dờ La Trêmui và họ không hề muốn đốt cháy dinh công tước! Nếu ở vào thời chiến, điều đó có thể chẳng phải là một tai họa lớn lao gì lắm, bởi vì dinh Trêmui là một ổ bọn tân giáo; nhưng giữa thời bình thì đó là một tấm gương tệ hại. Nào, nói đi, khanh không chối cãi việc đó chứ?

Ngài dờ Trêvin bình tĩnh hỏi lại:

- Tàu Hoàng thượng, thế ai đã kể lại câu chuyện hay ho đó?

- Ai kể cho ta nghe câu chuyện hay ho đó ư? Thế khanh muốn rằng đó là ai kia chứ, nếu không phải là con người thúc trong khi ta ngủ, làm việc trong khi ta vui chơi, điều khiển mọi việc ở trong cũng như ngoài vương quốc, ở Pháp cũng như ở Châu Âu?

- Chắc hẳn Hoàng thượng muốn nói đến Thượng đế. Ngài dờ Trêvin nói, bởi vì hạ thần chỉ biết chỉ có Thượng đế ở trên Hoàng thượng mới tài giỏi đến thế.

- Không, ông chỉ huy ạ! Ta muốn nói về cái rường cột của quốc gia, về người tôi trung duy nhất của ta, người bạn thân duy nhất của ta, về Hồng y giáo chủ.

- Tâu Hoàng thượng, Các hạ chẳng phải là Đấng Chí tôn (*).

- Khanh nói thế nghĩa là thế nào?

- Chỉ có đức giáo hoàng mới không lầm lẫn và cái đức tính ấy không lan rộng ra đến các giáo chủ.

- Khanh muốn nói rằng ông ấy lừa dối ta, ông ấy phản bội ta. Thế là khanh buộc tội ông ấy. Nào, thú thật đi, hãy thú nhận rằng khanh buộc tội ông ấy.

- Tâu Hoàng thượng, thần đâu dám thế, nhưng thần nói rằng bản thân Hồng y giáo chủ đã bị lầm; thần nói rằng ông ấy bị người ta trình báo sai, thần nói rằng ông ấy đã vội vã buộc tội ngự lâm quân của Hoàng thượng là những người bị ông ấy đối xử bất công và ông ấy đã không lấy tin tức từ những người đứng đắn.

- Lời cáo buộc của ông đồ La Trêmui, của chính ông quận công. Khanh nói sao đây về cái đó?

- Tâu Hoàng thượng, thần có thể trả lời rằng ông ta liên quan khá nhiều đến vấn đề này nên không thể là một nhân chứng vô tư; nhưng thần không làm như vậy, thần biết quận công là một nhà quý tộc trung thực và thần sẽ tin tưởng ở ông ta nhưng với một điều kiện.

- Điều kiện gì?

- Là Hoàng thượng sẽ cho vời ông ta đến, hỏi ông ta, nhưng đích thân Hoàng thượng mật đàm với ông ta, không

nhân chứng, và liền sau khi Hoàng thượng tiếp ông ta, thần bái yết Hoàng thượng ngay.

- Ái chà! Nhà vua nói, và khanh sẽ tin cậy vào những điều mà ông đồ La Trêmui nói?

- Vâng!

- Khanh sẽ chấp nhận những điều phán xét của ông ta?

- Hiển nhiên là thế ạ.

- Và khanh sẽ chịu những bồi thường mà ông đòi hỏi?

- Thực đúng như vậy.

- La Sexnay! Nhà vua gọi, La Sexnay!

Quan nội giám tin cẩn của vua Lu-i XIII lúc nào cũng trực ở cửa, bước vào, nhà vua phán:

- La Sexnay, hãy lập tức đi tìm ông đồ La Trêmui; ta muốn nói chuyện với ông ấy tối nay.

- Xin Hoàng thượng hãy hứa là không tiếp ai giữa hai cuộc bái yết của ông đồ La Trêmui và của hạ thần?

- Chẳng tiếp ai cả, đó là lời hứa của nhà quý tộc.

- Vậy thì tâu Hoàng thượng, ngày mai thần xin đến.

- Ừ, đến mai.

- Hoàng thượng cho mấy giờ?

- Giờ nào cũng được.

- Nhưng đến quá sớm, thần e làm mất giấc ngủ của Hoàng thượng.

- Làm mất giấc ngủ của ta? Ta ngủ ư? Ta không còn ngủ được nữa khanh ạ; ta mơ màng đôi lúc, có thể thôi. Vậy khanh muốn đến sớm mấy cũng được; nhưng hãy coi chừng nếu ngự lâm quân của khanh là những kẻ phạm tội.

(*) Chỉ giáo hoàng.

- Tâu Hoàng thượng, nếu ngự lâm quân của hạ thần là những kẻ phạm tội thì những kẻ phạm tội sẽ được trao vào tay Hoàng thượng rồi. Người định đoạt thế nào là tùy thánh ý. Hoàng thượng còn điều gì cần phán bảo, thần sẵn sàng phụng mệnh.

- Không, không! Mà không phải bỗng dưng thiên hạ kêu ta là đức Lu-i Công minh đâu nhé. Được, đến mai sẽ hay.

- Cầu Chúa phù hộ Hoàng thượng cho đến lúc đó.

Nhà vua có ít ngủ mấy chẳng nữa thì Ngài đỡ Trêvin còn khó ngủ hơn. Ngay từ tối, Ngài đã báo trước cho ba người lính ngự lâm của ông và người bạn của họ có mặt ở chỗ ông từ sáu giờ rưỡi sáng. Ông dẫn họ đi cùng, không khẳng định điều gì, không hứa hẹn điều gì, và chẳng giấu giếm với họ rằng ân sủng của họ và của bản thân ông chỉ còn trông vào một nước cờ.

Đến chân cầu thang xép, ông để họ đợi. Nếu nhà vua vẫn giận dữ họ, họ sẽ chuồn thẳng mà không bị nhìn thấy; nếu nhà vua vui lòng tiếp, người ta chỉ việc gọi họ.

Vào đến phòng đợi riêng của vua, Ngài đỡ Trêvin thấy La Sexnay báo cho biết rằng, tối hôm qua đã không gặp công tước đỡ La Trêmui, ông này trở về quá muộn không thể vào trình diện ở cung Luvrô được; sớm nay ông ta vừa mới đến và lúc này đang ở chỗ đức vua.

Sự thế này rất đẹp lòng Ngài đỡ Trêvin, vì như vậy Ngài tin chắc rằng sẽ không có một sự gọi ý nào khác xen vào giữa lời khai của ông đỡ La Trêmui và Ngài.

Quả nhiên, chưa đầy mười phút sau, cửa phòng riêng của vua mở và Ngài đỡ Trêvin thấy công tước đỡ La Trêmui bước ra và đi tới chỗ Ngài nói:

- Ngài đỡ Trêvin ạ, Hoàng thượng vừa mới cho gọi tôi để tìm hiểu sự tình đã diễn ra như thế nào ở dinh tôi sáng hôm qua. Tôi đã nói với Hoàng thượng sự thật, nghĩa là lỗi tại người nhà của tôi và tôi sẵn sàng xin lỗi Ngài về việc đó. Nhân gặp Ngài ở đây, xin Ngài hãy nhận những lời tạ tội của tôi và vẫn coi tôi như một trong những người bạn thân tình của Ngài.

- Thưa công tước, Ngài đỡ Trêvin nói, tôi hết sức tin cậy ở tấm lòng chính trực của Ngài đến mức tôi chẳng muốn ai biện hộ cho tôi trước Hoàng thượng hơn là chính Ngài. Giờ đây, tôi thấy rõ là tôi đã không lầm và tôi xin đa tạ Ngài về việc nước Pháp hãy còn có một người mà thiên hạ có thể không sợ bị lầm khi nói về người đó với những điều như tôi đã nói về Ngài.

Nhà vua đã nghe những lời khen trao đổi vội vã ấy ở ngoài cửa, liền nói vọng ra:

- Hay lắm! Hay lắm! Có điều Trêvin này, nhân đỡ La Trêmui tự liệt vào hàng bạn thân của khanh, tiện thể khanh hãy nói rằng ta cũng muốn là chỗ bạn hữu thân tình của ông ấy, nhưng ông ấy lại lo là với ta; có tới ba năm rồi ta chưa thấy La Trêmui và ta chỉ gặp mặt khi cho người đi gọi. Khanh hãy nói hộ ta như vậy bởi vì đó là những điều mà một ông vua không thể tự mình nói thẳng ra được.

- Xin cảm tạ Hoàng thượng, ông quận công nói, xin cảm tạ Hoàng thượng; nhưng xin Hoàng thượng hãy tin chắc rằng không phải người mà Hoàng thượng gặp hằng ngày hằng giờ đều là những người trung thành nhất cả đâu; thần nói điều này không có ý gì với Ngài đỡ Trêvin cả.

- A! Khanh đã nghe điều ta nói cả, càng hay, ông quận công ạ, càng hay; nhà vua vừa nói vừa tiến ra tận cửa. A,

khanh đây à, Trêvin, mấy tên ngự lâm quân của khanh đâu? Hôm kia ta đã bảo dẫn họ đến sao khanh không làm?

- Họ đứng dưới kia, nếu Hoàng thượng cho phép, La Sexnay sẽ gọi họ lên.

- Phải, phải, bảo họ đến ngay đến ngay. Sắp tám giờ rồi, đến chín giờ ta có khách. Thôi ông quận công về đi và nhớ đến luôn nghe! Còn Trêvin vào đây.

Ông quận công chào và ra. Khi ông mở cửa thì ba chàng ngự lâm và d'Actanhăng do La Sexnay dẫn và xuất hiện ở cầu thang.

- Đến đây, mấy chàng đừng cảm của ta, nhà vua nói, đến đây; ta có điều quả trách các người đây.

Các ngự lâm quân đến gần và cúi chào. D'Actanhăng theo sau họ. Nhà vua nói tiếp:

- Quý thần ơi! Chỉ có bốn các người mà bảy vệ sĩ của Các hạ bị loại ra khỏi vòng chiến đấu trong hai ngày! Quá lắm, các Ngài ạ, quá lắm! Cứ đà này thì trong ba tuần lễ Các hạ sẽ buộc đổi mới đại đội của Ngài, và ta thì phải cho thi hành hết sức nghiêm ngặt cái sắc lệnh cấm đấu kiếm. Nếu tình cờ một người thì ta chẳng nói làm gì; nhưng mà bảy người trong hai hôm thì ta nhắc lại là quá đấy, quá lắm đấy.

- Cho nên tâu Hoàng thượng, Người thấy đấy, họ đây về ăn năn hối hận đến để tạ tội.

- Đây về ăn năn hối hận! Hừm! Nhà vua nói, ta chẳng tin ở cái bộ mặt đạo đức giả của họ, nhất là kia một bộ mặt Gaxcông. Ông tướng kia, lại đây!

D'Actanhăng hiểu rằng lời khen là nói với chàng, chàng làm ra bộ mặt thật ảo não tiến lại gần.

- Thế này mà Ngài bảo là một thanh niên ư, Ngài Trêvin? Đó là một cậu bé, một cậu bé thực sự! Và chính hần ta đã thí cho Juytxắc nhất kiếm chí tử ấy sao?

- Và cả hai nhất kiếm ra trò cho Becnaju.

- Đúng vậy à!

- Đó là chưa kể, Atôx nói, nếu anh ta không cứu thần khỏi bàn tay Bicara (*) thì chắc hẳn lúc này thần đã không có vinh dự được bái lạy Hoàng thượng.

- Thế thì cái tên Bêacne này đích thực là một con quỷ thực sự rồi như vua cha ta thường nói, phải chăng Ngài đỡ Trêvin làm cái nghề này ắt là phải đâm thủng vô khối áo chên, đánh gãy vô số lưỡi kiếm. Thế mà dân Gaxcông vẫn cứ nghèo túng hoài phải không?

- Tâu bệ hạ, thần xin nói rằng người ta chưa tìm thấy mỏ vàng trên núi non của họ, mặc dầu Chúa đáng lẽ phải ban cái phép màu đó cho họ để thưởng công lao họ đã hết lòng ủng hộ những cao vọng của đức tiên vương.

- Nghĩa là những người Gaxcông đã giúp cho ta được làm vua, phải không Trêvin, bởi lẽ ta là con của vua cha ta mà! Thế thì tốt lắm! Ta có bảo là không phải đâu. La Sexnay hãy vào lục tất cả các túi áo ta xem có thấy bốn mươi pixtôn không; nếu thấy thì đem ra đây cho ta. Còn bây giờ, cậu thanh niên, hãy nói cho thật nhé, sự việc xảy ra như thế nào?

D'Actanhăng kể lại chuyện bất ngờ ngày hôm trước với mọi tình tiết: chàng trần trọc vì vui mừng sẽ được bái yết vua, đã đến chỗ ba người bạn trước những ba tiếng đồng hồ

(*) Trong nguyên bản viết là Bicara, thật ra thì Atôx, đã đấu với Cahuyxắc (chương V).

như thế nào; họ đã đến sân chơi cầu ra sao, và do biểu lộ nỗi sợ bị quả cầu ném trúng mặt chàng đã bị Becnaju nhạo báng và gã đã suýt trả giá lời châm biếm đó bằng tính mạng, và ông đồ La Trêmui chẳng liên can gì đến chuyện đó cũng suýt mất cả dinh cơ như thế nào...

- Đúng là như thế đấy, nhà vua lẩm bẩm, ông quân công cũng vừa kể với ta y như vậy. Tội nghiệp cho ông giáo chủ, bảy mạng trong hai ngày, mà toàn là những kẻ sùng ái nhất của ông ta. Nhưng như vậy là đủ rồi, các ông ạ, các ông hiểu chứ! Đủ rồi: các ông đã rửa hận ở phố Ptêru và ở làng kia nữa; các ông hẳn đã thỏa lòng.

- Nếu như Hoàng thượng hài lòng, thì chúng thần cũng mãn nguyện, Trêvin nói.

- Ừ, ta hài lòng, nhà vua nói tiếp vừa lấy một nắm tiền vàng từ tay La Sexnay và đặt vào tay d'Actanhăng. Nhà vua nói: Đây là một bằng chứng rằng ta hài lòng.

Những ý niệm về tự trọng ngày nay đang thịnh hành thì hồi đó chưa kịp thời. Một người quý tộc nhận tiền thưởng từ tay nhà vua không hề cảm thấy nhục một chút nào. Vì thế, d'Actanhăng đút bốn chục pixtôn vào túi chẳng chút e dè và, trái lại, còn ra sức cảm tạ nhà vua.

Nhà vua vừa nói vừa nhìn đồng hồ treo tường:

- Kìa, đã tám giờ rồi, các khanh hãy lui gót vì ta đã nói ta đợi một vị khách đến vào lúc chín giờ. Ta có lời cảm ơn về lòng tận trung của các khanh. Ta có thể trông cậy vào lòng tận trung đó chứ?

Cả bốn chàng thanh niên đều hô to:

- Tâu Hoàng thượng, chúng thần sẵn sàng xả thân ra từng mảnh vì Hoàng thượng.

- Tốt! Tốt! Nhưng hãy giữ nguyên vẹn thân thể, như vậy tốt hơn và các khanh mới hữu dụng cho ta hơn.

Trong khi bọn thanh niên rút lui, nhà vua khẽ nói thêm với Trêvin:

- Vì không còn chỗ nào trong ngự lâm quân, vả lại ta đã có quyết định muốn xung vào cơ binh đó phải qua một thời kỳ tập sự. Khanh hãy cho cậu thanh niên đó vào đội thị vệ của ông đồ Etxa, em rể của khanh ấy. A! Mẹ kiếp! Trêvin này, ta khoái trá vì ông giáo chủ sắp tha hồ mà nhàn nhõ: ông ta sẽ tức điên nhưng mặc kệ, ta có quyền của ta.

Rồi nhà vua vẫy tay chào Trêvin khi ông này đi ra. Ngài đồ Trêvin trở về chỗ cũ tìm gặp mấy ngự lâm quân, Ngài thấy họ đang chia với d'Actanhăng bốn mươi đồng pixtôn.

Đúng như nhà vua nói, quan tể tướng vô cùng tức giận, tức giận đến nỗi trong suốt tám ngày bỏ cả chơi cờ bạc với nhà vua, điều đó chẳng ngăn cản nhà vua tỏ ra với ông một vẻ nhã nhặn nhất trần đời, và mỗi lần gặp ông đều hỏi với giọng mon tron nhất:

- Nay ông giáo chủ, bệnh tình gã Becnaju đáng thương mà gã Juytxắc tội nghiệp, bộ ba của khanh ấy, bây giờ ra sao rồi?